

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/35/2021
Identifikačné číslo spisu: 5718201939
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5718201939.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Prieceleovej v spore žalobcu: "TOP PHARMEX spol. s r.o.", so sídlom v Topoľčanoch, Odbojárov 340/29, IČO: 31 441 131, zastúpeného JUDr. Milanom Kyseľom, advokátom so sídlom v Topoľčanoch, Tríbečská 2136/4, proti žalovanému: Univerzitná nemocnica Martin, so sídlom v Martine, Kollárova 4248/2, IČO: 00 365 327, o zaplatenie 1.297.662,02 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/7/2020-467 z 25. novembra 2020 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/7/2020-467 z 25. novembra 2020 v celom rozsahu, ako aj rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 18Cb/65/2018-406 zo 16. októbra 2019 vo výroku IV. a v závislom výroku V. a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 18Cb/65/2018-406 zo 16. októbra 2019 výrokom I. návrh žalobcu zo dňa 24.1.2019 na prerušenie konania zamietol. Výrokom II. konanie o zaplatenie v časti istiny 176.581,33 eur a úrokov z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 02.06.2015 zo sumy 19.375,61 eur do zaplatenia, od 03.06.2015 zo sumy 1.980,00 eur do zaplatenia, od 10.06.2015 zo sumy 11.880,- eur do zaplatenia, od 17.06.2015 zo sumy 911,- eur do zaplatenia, od 23.06.2015 zo sumy 1.822,01 eur do zaplatenia, od 24.06.2015 zo sumy 3.960,- eur do zaplatenia, od 24.06.2015 zo sumy 13.403,31 eur do zaplatenia, od 08.07.2015 zo sumy 3.960,- eur do zaplatenia, od 08.07.2015 zo sumy 3.960,- eur do zaplatenia, od 28.07.2015 zo sumy 14.079,02 eur do zaplatenia, od 10.08.2015 zo sumy 3.960,- eur do zaplatenia, od 19.08.2015 zo sumy 3.960,- eur do zaplatenia, od 26.08.2015 zo sumy 3.960,- eur do zaplatenia, od 26.08.2015 zo sumy 1.694,- eur do zaplatenia, od 27.08.2015 zo sumy 8.830,44 eur do zaplatenia, od 02.09.2015 zo sumy 1.822,01 eur do zaplatenia, od 02.09.2015 zo sumy 1.980,- eur do zaplatenia, od 07.09.2015 zo sumy 5.940,- eur do zaplatenia, od 14.09.2015 zo sumy 1.980,- eur do zaplatenia, od 14.09.2015 zo sumy 3.960,- eur do zaplatenia, od 23.09.2015 zo sumy 1.566,- eur do zaplatenia, od 23.09.2015 zo sumy 13.860,- eur do zaplatenia, od

24.09.2015 zo sumy 10.652,45 eur do zaplataenia, od 21.10.2015 zo sumy 1.566,- eur do zaplataenia, od 21.10.2015 zo sumy 15.840,- eur do zaplataenia, od 22.10.2015 zo sumy 1.980,- eur do zaplataenia, od 22.10.2015 zo sumy 17.699,48 eur do zaplataenia zastavil. Výrokom III. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.121.080,69 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. žalobu v časti uplatneného nároku na zaplataenie úroku z omeškania zamietol. Výrokom V. rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie považoval za zistené, že dňa 21.5.2018 bola podpísaná Zmluva o postúpení pohľadávok medzi BIOTRONIK Slovensko s.r.o., IČO: 35 761 059 ako postupcom a žalobcom ako postupníkom. V čl. 1. bod 1.1 postupca vyhlásil, že má pravé, vymáhateľné a nepremlčané pohľadávky špecifikované v príl. č. 1 tejto zmluvy vo výške 1.297.662,02 eura voči žalovanému, za dodanie zdravotníckeho tovaru. Z čl. 2. bod 2.1 vyplynulo, že postupca postupuje na postupníka všetky pohľadávky uvedené v odseku 1.1 tejto zmluvy za podmienok uvedených v odseku 2.2 a postupník prehlasuje, že tieto postupované pohľadávky prijíma a zaväzuje sa postupcovi za ne zaplatiť cenu uvedenú v čl. 4. tejto zmluvy. V čl. 2. bod 2.2 sa zmluvné strany dohodli, že postupník nadobudne postupované pohľadávky v okamihu zaplataenia celej ceny za postupované pohľadávky podľa podmienok uvedených v čl. 4. tejto zmluvy. Dňom zaplataenia celej ceny za postúpené pohľadávky nastávajú účinky postúpenia pohľadávok. S postúpenými pohľadávkami prechádza na postupníka aj ich príslušenstvo a všetky práva s nimi spojené. V čl. 3. bod 3.1 sa postupca zaviazal oznámiť dlžníkovi postúpenie pohľadávok do 7 dní odo dňa splnenia podmienky uvedenej v odseku 2.2 tejto zmluvy. V čl. 4. zmluvy bola dohodnutá cena za postupované pohľadávky. Bolo zistené, že v Prílohe č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok (č. l. 11) je uvedený dlžník - žalovaný a zoznam postupovaných pohľadávok, spolu pohľadávka vo výške 1.297.662,02 eur. Z Prílohy č. 2 - Oznámenie o postúpení pohľadávok, bolo zistené, že postupca oznámil dlžníkovi postúpenie pohľadávok špecifikovaných v Prílohe č. 1 zo dňa 21.5.2018 (č. l. 15), podací lístok č. l. 16, BIOTRONIK Slovensko s.r.o., IČO: 35 761 059, podal na pošte Topoľčany dňa 21.5.2018 pre žalovaného doporučený list, pod. č. RE 379384183SK dňa 21.5.2018. Podľa listiny - Slovenská pošta - Sledovanie zásielok (č. l. 17) bolo zistené, že zásielka bola vydaná adresátovi na pošte Martin 1 dňa 23.5.2018.

3. Ďalej zo zriaďovacej listiny Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej aj ako „MZ SR“) zo dňa 20.12.1991 bolo zistené, že MZ SR podľa zákona č. 592/1990 Zb., o rozpočtových pravidlách SR, zákona č. 518/1990 Zb., o prechode zakladateľskej alebo zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obce, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy a na základe reformy štruktúry, riadenia a financovania zdravotníctva SR schválenej uznesením vlády SR z 24.11.1990 č. 554, zriadilo s účinnosťou od 1. januára 1992 Štátnu príspevkovú organizáciu s právnou subjektivitou s názvom „Martinská fakultná nemocnica“ so sídlom v Martine, ul. Kollára 2, IČ: 365327 na neurčitú dobu. Žalovaný pripojil rozhodnutia MZ SR o zmene tejto zriaďovacej listiny, ktorými došlo k zmene predmetu činnosti žalovaného (č. l. 315 a nasl.). Ďalej bolo zistené, že dňa 28.8.2014 bola uzatvorená Kúpna zmluva č. 836/2014 medzi predávajúcim BIOTRONIK Slovensko s.r.o., IČO: 35 761 059 (ďalej aj ako „BIOTRONIK Slovensko s.r.o.“ alebo „postupca“) a kupujúcim - žalovaným (č. l. 348 spisu). Podľa Čl. 2 bod 2.1 zmluvy bola predmetom dodávka zdravotníckych pomôcok pre intervenčnú a invazívnu kardiológiu vrátane príslušenstva - časť 5 Špeciálny zdravotnícky materiál, kde je presne popísaný. Opis predmetu zákazky, ktorého špecifikácia tvorí Prílohu č. 2 zmluvy - špecifikácia a cenník je neoddeliteľnou súčasťou. V Čl. 7 bola dohodnutá kúpna cena, ceny boli uvedené v Príl. č. 2 tejto zmluvy - špecifikácia a cenník ako neoddeliteľná súčasť tejto zmluvy. V Čl. 13 bod 13.5 zmluvy sa predávajúci zaviazal, že bez súhlasu kupujúceho nepostúpi svoju peňažnú pohľadávku vzniknutú z tejto zmluvy tretej strane. Podľa Čl. 14 bod 14.1 právne vzťahy touto zmluvou neupravené sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Prílohou č. 2 (č. l. 352/rub a nasl.) je špecifikácia ceny predmetu zákazky - časť 5/špeciálny zdravotnícky materiál pre invazívnu a intervenčnú kardiológiu...). Taktiež bolo zistené, že do Registra partnerov verejného sektora MS SR bol žalobca zapísaný ku dňu 15.3.2019, číslo vložky 26208.

4. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil za aplikácie § 102c zákona č. 578/2004 Z.z., o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v

zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z.z.“), § 2 ods. 1, § 2 ods. 2, 3, 5, § 4, § 11 ods. 2, § 15 ods. 2, § 23 ods. 1, 2 zákona č. 315/2016 Z.z., o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 315/2016 Z.z.“) v spojení s § 39, § 524 ods. 1 a 2, § 525 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1, § 19 ods. 16 zákona č. 523/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z.z.“) a dospel k záveru, že žaloba žalobcu, po čiastočnom späťvzati, je v časti nároku na zaplatenie istiny dôvodná (výrok III.) a v časti uplatneného úroku z omeškania nedôvodná (výrok IV.).

5. Súd prvej inštancie zhodnotil, že predmetom postúpenia nebol majetok v správe štátnej organizácie, ako to vyplýva z § 102c ods. 3 písm. a) zákona č. 578/2004 Z.z., lebo pohľadávka, ktorá bola predmetom postúpenia, nebola v čase jej postúpenia a ani teraz v správe štátnej organizácie, teda žalovaného, preto nebola vylúčená z exekúcie, z ktorého dôvodu mohla byť postúpená. Pokiaľ išlo o právnu úpravu ust. § 102c ods. 3 písm. e) zákona č. 578/2004 Z.z., súd prvej inštancie uviedol, že finančné prostriedky na účte nemožno kvalifikovať ako pohľadávku, nakoľko pohľadávka je právo veriteľa na zaplatenie a finančné prostriedky na účte nemožno identifikovať s takýmto právom a nejde o majetok v zmysle § 102c ods. 3 písm. a) až d) uvedeného zákona. Len v prípade, ak by súd žalobcom uplatnenú pohľadávku právoplatne priznal, v prípade účinnosti uvedeného zákonného ustanovenia by nemohla byť uspokojená z majetku a finančných prostriedkov na účtoch žalovaného, ako vyplýva z právnej úpravy § 102c ods. 3 uvedeného zákona. Išlo však o otázku, ktorá sa priamo nedotýka tohto konania, z ktorého dôvodu aj okresný súd návrh na prerušenie konania postupom podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP, pre námietku rozporu právnej úpravy ust. § 102c zákona č. 578/2004 Z.z., s Ústavou SR zamietol, pretože uvedené bude dôvodné uplatniť až v exekučnom konaní. Ďalej ustálil, že predmetná pohľadávka postúpená byť mohla, avšak v čase účinnosti § 102c zákona č. 578/2004 Z.z., by nemohla byť uspokojená z majetku a finančných prostriedkov na účtoch, ako vyplýva z uvedeného zákonného ustanovenia. Túto pohľadávku tým, že ju postúpil právny predchodca ako postupca na žalobcu ako postupníka, žalobca ako postupník z titulu postúpenia zmluvy o postúpení pohľadávok ako vlastník môže. Nebolo možné túto pohľadávku vyhodnotiť ako pohľadávku, ktorá by nepodliehala exekúcii, prípadne, že by nemohla byť vymáhaná na súde, nakoľko bolo dôvodné vyhodnotiť, že v tomto konaní mohol tak právny predchodca žalobcu ako aj žalobca zaobstarať exekučný titul v prípade preukázania oprávnenosti tejto pohľadávky. Súd prvej inštancie tak mal preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu z titulu zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú vyhodnotil ako platne uzatvorenú. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu (postupcom zo zmluvy o postúpení pohľadávok) a žalovaným, bola platne, v písomnej forme uzatvorená kúpna zmluva v zmysle ust. § 409 a nasl. Obchodného zákonníka. Medzi stranami nebolo sporné splnenie záväzku právneho predchodcu žalobcu ako predávajúceho vo vzťahu k žalovanému ako kupujúcemu, nebola sporná ani dohoda o cene predmetu kúpnej zmluvy, výška žalovaného nároku.

6. Ohľadne otázky zapísania žalobcu v registri partnerov verejného sektora, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca je na účely zákona č. 315/2016 Z.z., partnerom verejného sektora v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. a) bod 1. v prípade plnenia zo strany žalovaného. Žalovaný je podľa zriaďovacej listiny v znení jej zmien (č. l. 315 a nasl.) štátnou príspevkovou organizáciou podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z.z. (podľa § 21 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z., príspevková organizácia je právnická osoba štátu, obce alebo vyššieho územného celku, ktorá je na štátny rozpočet, rozpočet obce alebo na rozpočet vyššieho územného celku zapojená príspevkom a ktorej spravidla menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami. Platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z., príspevková organizácia hospodári podľa svojho rozpočtu príjmov a výdavkov. Jej rozpočet zahŕňa aj príspevok z rozpočtu zriaďovateľa a prostriedky prijaté od iných subjektov.) Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy a tiež ust. § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z., podľa ktorého je žalovaný subjektom verejnej správy, potom žalobca je na účely zákona č. 315/2016 Z.z., partnerom verejného sektora. Žalovaný prijíma finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu (§ 21 ods. 2 zákona č. 523/2004) ako príspevková organizácia, je na štátny rozpočet ako aj na rozpočet VÚC zapojená príspevkom a žalobca v prípade plnenia zo strany žalovaného prijíma finančné prostriedky prostredníctvom žalovaného zo štátneho rozpočtu, rozpočtu VÚC, tiež v zmysle bodu 6. § 2 ods. 1

písm. a) tohto zákona, nakoľko na žalobcu bola postúpená pohľadávka, ktorá má byť plnená voči tam uvedeným subjektom, prostredníctvom žalovaného bude plnená žalobcovi pohľadávka z príspevku zo štátneho rozpočtu alebo VÚC v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z. V zmysle ust. § 19 ods. 16 zákona č. 523/2004 Z.z., žalovaný môže poskytnúť verejné prostriedky žalobcovi len vtedy, ak je žalobca zapísaný v registri partnerov verejného sektora.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobca bol zapísaný v registri partnerov verejného sektora k dátumu 15.3.2019. Žalobca nebol zapísaný ku dňu 31. júla 2017 (§ 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z.) a ani v čase vzniku Zmluvy o postúpení pohľadávok 21.5.2018 v registri partnerov verejného sektora. Potom v zmysle § 23 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2016 Z.z., žalovaný ako účastník kúpnej zmluvy s právnym predchodcom žalobcu, nakoľko poskytuje finančné prostriedky podľa § 2 ods. 1 písm. a) bodu 1. zákona č. 315/2016 Z.z., nie je v omeškaní, ak z tohto dôvodu neplní, čo mu ukladá zmluva. V dôsledku toho podľa § 23 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2016 Z.z., nepriznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania, lebo v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia žalovaný nebol v omeškaní. Nakoľko bolo preukázané, že nebola na strane žalobcu splnená povinnosť podľa § 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z., boli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu ust. § 23 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2016 Z.z., ktoré ustanovenie výslovne uvádza termín „...nie je v omeškaní“. Pretože žalovaný nie je v omeškaní, súd prvej inštancie nárok na úrok z omeškania zamietol.

8. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 13Cob/7/2020-473 z 25. novembra 2020 potvrdil rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 18Cb/65/2018-406 zo dňa 16. októbra 2019 v napadnutom výroku IV., ktorým bola žaloba v časti uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania zamietnutá a v závislom výroku V., podľa ktorého žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Ohľadne trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovaný nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom na konštatovanie vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu a stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku okresným súdom, krajský súd za aplikácie § 387 ods. 2 CSP odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie skonštatoval, že pred okresným súdom bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie sporovej veci, z ktorého vychádzal aj krajský súd za aplikácie ust. § 383 CSP. Doplnil, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu, procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (sp. zn. IV. ÚS 329/04, sp. zn. IV. US 329/2004, sp. zn. IV. US 252/04).

10. K namietanému nesprávne právnemu posúdeniu uviedol, že vzhľadom na žalovaným uplatnené prostriedky procesnej obrany sa súd prvej inštancie správne zaoberal existenciou vzniku práva žalobcu na plnenie, t. j. podrobil uplatnený žalobcov nárok skúmaniu splnenia, resp. nesplnenia zákonných podmienok vyplývajúcich o.i., z právnej úpravy zákona č. 315/2016 Z.z., o registri partnerov verejného sektora v spojení s právnou úpravou zákona č. 523/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlách v znení účinnom k dátumu uzatvorenia zmluvy o postúpení a k momentu podania žaloby, pričom vyjadril správnosť vo veci správnej aplikácie zákonných ustanovení vyššie uvedených právnych predpisov.

11. Vo veci argumentácie žalobcu, podľa ktorej nie je partnerom verejného sektora, a preto sa na neho právna úprava zákona č. 315/2016 Z.z., o registri partnerov verejného sektora nemôže uplatniť, primárne odvolací súd poukázal na účel zákona č. 315/2016 Z.z., ktorým bolo zavedenie registra partnerov verejného sektora ako aj úprava s tým súvisiacich otázok s cieľom legislatívne vymedziť požiadavky na subjekty, s ktorými vstupuje štát, resp. subjekty verejného práva do právnych vzťahov, resp. v rámci ktorých tretia osoba prijíma akékoľvek plnenie. Filozofiou zákonnej úpravy je to, že prístup

k verejným zdrojom je podmienený zápisom v registri. Právnu úpravu zákona č. 315/2016 Z.z., je však potrebné vnímať a posudzovať v súvislosti aj s hmotnoprávnou úpravou zákonov, ktoré regulujú prístup k verejným zdrojom - všeobecná úprava rozpočtových pravidiel, poskytovanie dotácií, verejné obstarávanie. Partner verejného sektora je v zákone identifikovaný pozitívne a negatívne. Spoločným znakom oboch typov vymedzení pojmu partner verejného sektora je nakladanie s verejnými zdrojmi/verejnými financiami, verejnými prostriedkami, a to buď s ohľadom na finančné limity, alebo bez ohľadu na finančné limity uvedené v zákone o registri partnerov verejného sektora. Pri posudzovaní otázky, či subjekt je partnerom verejného sektora a či je povinný zo zákona sa zapísať do registra alebo nie, sa prednostne skúma naplnenie pozitívnej definície v § 2 ods. 1 tohto zákona a až druhotne sa overuje naplnenie negatívneho vymedzenia v § 2 ods. 2, 3 a 4 tohto zákona.

12. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca vo vzťahu k požadovanému plneniu od žalovaného je na účely zákona č. 315/2016 Z.z., partnerom verejného sektora v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 315/2016 Z.z. Dôvodil tým, že v danom prípade žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému ako subjektu verejného sektora. Žalovaný je naviazaný na prostriedky zo štátneho rozpočtu (§ 21 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z.) a žalobca, ktorý požaduje plnenie na základe zmluvy o postúpení pohľadávky v prípade plnenia zo strany žalovaného, tak prijme finančné prostriedky (aj splnená podmienka finančného limitu) zo štátneho rozpočtu. Teda na žalobcu bola postúpená pohľadávka, ktorá má byť plnená subjektom verejného sektora a bude plnená z príspevku zo štátneho rozpočtu. V zmysle ust. § 19 ods. 16 zákona č. 523/2004 Z.z., tak žalovaný mohol/môže poskytnúť verejné prostriedky žalobcovi, teda plniť zmluvný záväzok len vtedy, ak je žalobca zapísaný v registri partnerov verejného sektora (ust. § 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z.). Za situácie, že žalobca nebol zapísaný v registri partnerov verejného sektora k 31. júlu 2017 (ust. § 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z.), ale až k dátumu 15.3.2019, potom nastal zákonný dôsledok vyplývajúci z ust. § 23 ods. 2 tohto zákona, spočívajúci v tom, že žalovaný nie je v omeškaní, ak neplnil to, čo mu ukladala zmluva. Pokiaľ súd prvej inštancie nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania zamietol, jeho postup bol vecne správny.

13. Proti tomuto rozsudku podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 422 ods. 1 písm. c/, ods. 2 CSP.

14. K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ v zásade namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku ako aj rozsudku súdu prvej inštancie. Podľa neho rozhodnutie neobsahuje žiadne uvedenie a vysvetlenie nižšie uvedených dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu: a/ dôvodov, pre ktoré súd žalobcovi nepriznal nárok na úroky z omeškania za omeškanie žalovaného so zaplatením peňažného záväzku voči postupcovi v období od prvého dňa omeškania žalovaného so zaplatením pohľadávky do dňa postúpenia pohľadávky postupcu žalobcovi (21.5.2018), keď v tomto období bola splnená podmienka zápisu postupcu do registra partnerov verejného sektora v zmysle zákona č. 315/2016 Z.z., o registri partnerov verejného sektora (ďalej ako aj „zákon č. 315/2016 Z.z.“) a teda žalovaný bol v omeškaní so splnením svojho záväzku, a preto bol povinný podľa § 369 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka povinný platiť úroky z omeškania. V čase postúpenia pohľadávky existoval nárok na istinu spolu s príslušenstvom, teda aj na úroky z omeškania postúpením pohľadávky, existujúci nárok nemohol zaniknúť a trval. Ku dňu postúpenia pohľadávky existovalo aj právo veriteľa (postupcu) na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy?

b/ dôvodov, pre ktoré súd žalobcovi nepriznal nárok na úroky z omeškania za omeškanie žalovaného so zaplatením peňažného záväzku voči postupcovi v období od prvého dňa omeškania žalovaného so zaplatením peňažného záväzku voči žalobcovi v období odo dňa zápisu žalobcu do registra partnerov verejného sektora v zmysle zákona č. 315/2016 Z.z., t. j. odo dňa 15.03.2019 až do zaplatenia uplatnenej pohľadávky, hoci v období po zápise žalobcu do registra partnerov verejného sektora bol žalovaný v omeškaní so splnením svojho záväzku a je s ním v omeškaní dodnes, a teda bol podľa ustanovenia § 369 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka povinný platiť úroky z omeškania (viď dôvodová správa a tiež komentár k § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zákona č. 315/2016 Z.z.). Podľa žalobcu oba súdy nižšej inštancie nepriznanie nároku na úroky z omeškania odôvodnili len „en bloc“ (odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej

inštancie v bodoch 76 - 77 a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v bodoch 57 - 58), paušálne za celé obdobie uplatneného nároku namietajúc, že sa nezaoberali vyššie uvedeným časovými úsekmi, a to obdobím do postúpenia pohľadávky, obdobím od postúpenia pohľadávky do zápisu postupníka do registra partnerov verejného sektora a obdobím od zápisu postupníka do registra partnerov verejného sektora do zániku nároku na zaplatenie úrokov z omeškania zaplatením istiny. Ďalej odôvodnenie napadnutého rozhodnutia označil za zmätočné z dôvodu nesprávnej aplikácie § 23 ods. 1, 2 zákona č. 315/2016 Z.z., nakoľko žalobca nadobudol pohľadávku až 21.05.2018, a preto nemal povinnosť zabezpečiť svoj zápis do registra partnerov verejného sektora do 31.07.2017 poukazujúc na to, že žalobca nebol účastníkom kúpnej zmluvy č. 836/2014 uzavretej medzi predávajúcim BIOTRONIC Slovensko s.r.o., a kupujúcim (žalovaným) dňa 28.08.2014, a preto sa na neho nevzťahovala povinnosť vyplývajúca z § 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z., v dôsledku ktorých nemohol nastať zákonný dôsledok vyplývajúci z § 23 ods. 2 citovaného zákona spočívajúceho v tom, že by žalovaný nebol v omeškaní so splnením svojho záväzku.

15. V spojitosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolateľ jeho porušenie vidí aj ohľadne výroku týkajúceho sa posúdenia nároku žalobcu na náhradu trov konania. V tejto časti namieta jeho zmätočnosť a arbitrárnosť a to voči obom súdom nižšej inštancie. Argumentoval tým, že odvolací súd v rámci svojho odôvodnenia odkázal len na § 255 ods. 2 CSP, bez toho aby bolo dané ustanovenie subsumované pod konkrétny prípad a bolo aj dostatočne odôvodnené. To isté namietal aj voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci výroku o nároku na náhradu trov. Mal za to, že ak celkový žalobcom uplatnený nárok predstavuje sumu 1 693 108,74 eur, a pokiaľ mal žalobca úspech v časti 1 121 080,69 eur, čo predstavuje 66,21 %, mala mu byť v zmysle § 255 ods. 1, 2 CSP priznaná náhrada trov konania v rozsahu 32,42 %.

16. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia nižšie uvedených právnych otázok, ktoré podľa neho v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené.

17. Podľa neho súdy nižšej inštancie nesprávne vyriešili právnu otázku „či sa na právnickú osobu zapísanú v obchodnom registri, na ktorú bola postúpená pohľadávka (postupník) voči štátnej príspevkovej organizácii zriadenej Ministerstvom zdravotníctva SR, vzťahuje ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 315/2016 Z.z., a teda či táto právnická osoba je z uvedeného dôvodu partnerom verejného sektora“ (ďalej aj ako otázka č. 1). Podľa názoru dovolateľa sa súdy dopustili omylu aplikácie práva na zistený skutkový stav, nesprávne interpretovali § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 315/2016 Z. z., a zo skutkových záverov vyvodili nesprávne právne závery, keď prijali záver, že žalobca je vo vzťahu k požadovanému plneniu - úrokom z omeškania - od žalovaného na účely zákona č. 315/2016 Z.z., partnerom verejného sektora v zmysle vyššie citovaného ustanovenia. Upriamil pozornosť na § 2 ods. 1 písm. 2/ zákona č. 315/2016 Z.z., z ktorého je zrejmé, že žalovaný je verejným podnikom, resp. bol v čase podania žaloby (právnickou osobou, ktorá je úplne alebo z väčšej časti financovaná štátom - štátnou príspevkovou organizáciou). Žalobca však nadobudol voči žalovanému pohľadávku, ktorá je predmetom súdneho konania, postúpením. Dovolateľ dôvodil, že § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 315/2016 Z.z., sa nevzťahuje na prípad postúpenia pohľadávky, pričom to vylučuje i znenie § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 citovaného zákona, ktoré osobitne, špeciálne a odlišne, upravuje práve prípad postúpenia pohľadávky. Bolo poukázané na právnu úpravu, v ktorých prípadoch je postupník (žalobca) definovaný ako partner verejného sektora, a to na § 2 ods. 1 písm. a/, bod 6 upozorňujúc, že žalovaný však nie je štátom, štátnym fondom, verejnoprávnu inštitúciou, obcou, vyšším územným celkom, ani právnickou osobou zriadenou zákonom. Je toho názoru, že žalovaný je „verejným podnikom“, a že nepatrí medzi subjekty výslovne uvedené ako subjekty, postúpením pohľadávky voči ktorým postupník je zo zákona považovaný za partnera verejného sektora. Podľa šiesteho bodu je partnerom verejného sektora ten, na koho bola postúpená pohľadávka voči subjektu verejného sektora, t.j. v tomto prípade voči štátu, štátnemu fondu, obci, vyššiemu územnému celku, právnickej osobe zriadenej zákonom, resp. subjektom, ktoré toto ustanovenie označuje. Podotkol, že účelom tohto zákona je zvýšiť transparentnosť právnych vzťahov so štátom aj tam, kde sa narába s pohľadávkami voči štátu. Teda úmyslom zákonodarcu nebolo regulovať postúpenia pohľadávok voči všetkým subjektom

verejného sektora (ktoré by boli taxatívne uvedené v § 2 ods. 1 písm. a/, bod 1 citovaného zákona), ale jeho úmyslom bolo regulovať len osobitnú skupinu (zrejme pre štát najdôležitejších) pohľadávok voči presne definovaným subjektom - taxatívne uvedených v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 citovaného zákona. Vzhľadom na vyššie uvedené podľa žalobcu nemohol nastať zákonný dôsledok vyplývajúci z § 23 ods. 2 zákona č. 315/2016 Z.z., spočívajúci v tom, že žalovaný nie je v omeškaní, ak neplnil to, čo mu ukladá zmluva. Žalovaný totiž v omeškaní s plnením svojho záväzku jednoznačne bol, a preto žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úrokov z omeškania.

18. Za ďalšiu nesprávne vyriešenú právnu otázku označil otázku daného znenia „či v prípade, že zmluva o postúpení pohľadávky bola uzavretá po 31.07.2017 (§ 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z.) a postupca bol riadne zapísaný v registri partnerov verejného sektora, sa na postupníka vzťahuje § 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z., s následkom uvedeným v § 23 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona, teda, že v dôsledku nezapísania postupníka do registra verejného sektora v zmysle § 23 ods. 1 citovaného zákona dlžník nie je v omeškaní s plnením svojho záväzku, ak z uvedeného dôvodu neplní, čo mu ukladá zmluva“ (ďalej aj ako otázka č. 2). Dovolateľ dodal, že ani jeden zo súdov nižšej inštancie neodôvodnil svoj záver, že by sa na postupníka malo dané ustanovenie vzťahovať, čo by znamenalo, že žalovaný voči postupníkovi nie je v omeškaní. V tejto spojitosti bolo poukázané na bod 41. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a bod 76. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V danom prípade podľa neho oba sudy nesprávne aplikovali jednak ustanovenie § 23 ods. 1, ods. 2 písm. a/ citovaného, nesprávne ich interpretovali a zo skutkových záverov vyvodili nesprávne právne závery, keď prijali záver, že vzhľadom k tomu, že žalobca nebol zapísaný v registri partnerov verejného sektora k 31.7.2017, ale až k dátumu 15.03.2019, nastal zákonný dôsledok vyplývajúci z § 23 ods. 2 citovaného zákona.

19. Podľa dovolateľa sudy nižšej inštancie nesprávne vyriešili právnu otázku, „či zaniká nárok postupníka (v čase postúpenia pohľadávky nezapísaného v registri partnerov verejného sektora) na úroky z omeškania, ktoré vznikli postupcovi zapísanému v registri partnerov verejného sektora z kúpnej zmluvy v období pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky“ (ďalej aj ako otázka č. 3). Taktiež namietol nedostatočné odôvodnenie oboch súdov ohľadne ich záveru, že nárok žalobcu mal zaniknúť, resp. prečo súdmi bezdôvodne nebol priznaný.

20. Za poslednú súdmi nesprávne riešenú právnu otázku považuje, „že či v prípade, ak postupník ku dňu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky nebol zapísaný v registri partnerov verejného sektora, stráca nárok na úroky z omeškania aj za obdobie po jeho zápise do registra partnerov verejného sektora, s poukazom na následok uvedený v § 23 ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2016 Z.z.“ (ďalej aj ako otázka č. 4). Ohľadne daného poukázal na bod 41., 57. až 58. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Sudy nižšej inštancie sa podľa dovolateľa dopustili omylu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, nesprávne interpretovali § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a zo skutkových záverov vyvodili nesprávne právne závery, keď prijali záver vyplývajúci z obsahu odôvodnenia ich rozhodnutí, že nárok postupníka na úroky z omeškania, ktoré vznikli postupcovi zapísanému v registri partnerov verejného sektora z kúpnej zmluvy v období pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky, nadobudnutím účinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, zanikol.

21. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

22. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podľa neho súd prvej inštancie riadne odôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s § 220 ods. 2 CSP, pričom odvolací súd pri odôvodnení svojho rozhodnutia postupoval v súlade s § 387 ods. 2 CSP. Mal za to, že odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie k jednotlivým dôvodom žalobcu uviedol a špecifikoval v odsekoch 43 až 60 rozhodnutia dôvody, pre ktoré tak rozhodol. Vzhľadom na uvedené podľa neho sudy vysvetlili dôvody podstatné pre rozhodnutie súdu o nároku úroku z omeškania a náhradu trov konania. Ďalej poukázal na to, že voči rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania nie je prípustné dovolanie z dôvodu, že sa nejedná o rozhodnutie, ktorým konanie končí a už vôbec nie o rozhodnutie vo veci samej

(viď R 73/2018, I. ÚS 56/2017). Zároveň vyjadril nesúhlas s tvrdením žalobcu o nedostatku odôvodnenia rozhodnutia vo výroku o trovách konania a tvrdenia o zmätočnosti a arbitrárnosti rozhodnutia. Ohľadne daného poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 78-79) ako aj na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (bod 60-61). Ohľadne namietaného právneho posúdenia uviedol, že je nesporné, že žalobca nebol zapísaný v registri partnerov verejného sektora v súlade so zákonom č. 315/2016 Z.z., ani v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok, ani v čase podania žalobného návrhu. Žalobca mal byť prijímateľom finančných prostriedkov štátnej príspevkovej organizácie nad zákonom stanovený limit, pričom zároveň splňal pojmové znaky definície partnera verejného sektora. Žalobca ako nový veriteľ je subjektom, ktorému bola postúpená pohľadávka voči štátnej príspevkovej organizácii, ktorá je v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy považovaná za súčasť verejného sektora. Zároveň sa jednalo o pohľadávku nad limity ustanovené týmto zákonom. Uviedol, že subjekt, na ktorý takto prejde pohľadávka, je povinný sa zapísať do registra najneskôr pred momentom podpisu zmluvy o prevode pohľadávky (poukaz na dôvodovú správu k zákonu č. 315/2016 Z.z.). Nesplnenie tejto povinnosti znamená zamedzenie prístupu k verejným zdrojom. Podľa neho súdy nižšej inštancie správne posúdili právnu otázku, že žalobca sa stal partnerom verejného sektora s dodaním, že svoje rozhodnutia riadne odôvodnili. Podľa názoru žalovaného dovolateľom nastolené otázky nespĺňajú kritérium uvedené v § 421 ods. 1 CSP.

23. Dovolateľ sa vyjadril k podanému vyjadreniu žalovaného, pričom uviedol tvrdenia a názory, ktoré už odzneli v dovolaní a v jeho predchádzajúcich podaniach.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, skúmal či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a aj dôvodné, a preto rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu v rozsahu dovolania zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

25. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

26. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

29. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie

právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

30. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

31. Dovolateľ v dovolaní ako dôvod, z ktorého vyvodzuje jeho prípustnosť, uvádza ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, keď v dovolaní poukazuje na vady odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku a má tento rozsudok za arbitrárny a nedostatočne odôvodnený. Túto vadu dovolateľ videl v tom, že odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) nezdôvodnil, resp. neuviedol nepriznanie nároku na úroky z omeškania v období od prvého dňa omeškania žalovaného so zaplatením pohľadávky do dňa postúpenia pohľadávky postupcu žalobcovi (21.5.2018), argumentujúc splnením podmienky zápisu postupcu do registra partnerov verejného sektora v zmysle zákona č. 315/2016 Z.z. v období od postúpenia pohľadávky do zápisu postupníka do registra partnerov verejného sektora a nepriznanie nároku na úroky z omeškania v období odo dňa zápisu žalobcu do registra partnerov verejného sektora v zmysle zákona č. 315/2016 Z.z., t.j. odo dňa 15.03.2019 až do zaplatenia uplatnenej pohľadávky, hoci v období po zápise žalobcu do registra partnerov verejného sektora bol žalovaný v omeškaní so splnením svojho záväzku a je s ním v omeškaní dodnes, a teda bol podľa ustanovenia § 369 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka povinný platiť úroky z omeškania. Za zmatečné považoval aj nesprávnu aplikáciu § 23 ods. 1,2 zákona č. 315/2016 Z.z., dôvodiac tým, že pohľadávku nadobudol až 21.05.2018, a preto nemal povinnosť zabezpečiť svoj zápis do registra partnerov verejného sektora do 31.07.2017. Taktiež namietal to, že ani jeden zo súdov nižšej inštancie nezdôvodnil záver ohľadne aplikácie § 23 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2016 Z.z., neodôvodnil svoj záver, že by sa na postupníka malo dané ustanovenie vzťahovať, čo by znamenalo, že žalovaný voči postupníkovi nie je v omeškaní.

32. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

33. Jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou. Striktné oddelovanie procesného postupu súdu a rozhodnutia, ktorý je jeho sumárom a výsledkom, nie je ústavne udržateľným konceptom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 419/2021 z 30. septembra 2021). K tomu pozri tiež rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 120/2020.

34. Dovolací súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13.11.2018, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 47/2018, ktorého právna veta znie: „Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku“. V bode 35 odôvodnenia predmetného nálezu ÚS SR konštatoval, že „absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama o sebe

zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, i práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“).

35. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a tak aj súdu prvej inštancie vykazuje znaky nepreskúmateľnosti rozhodnutia, nakoľko neobsahuje zásadné vysvetlenie - zdôvodnenie k niektorým podstatným námietkam žalobcu uvedených v odvolaní. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) nevyplýva, že by sa zaoberal odvolacou argumentáciou žalobcu, ktorou poukazyval na časový úsek, v rámci ktorého mu nebol priznaný ani nárok na úroky z omeškania za omeškание žalovaného so zaplatením peňažného záväzku voči postupcovi (BIOTRONIK Slovensko s.r.o.) v období od prvého dňa omeškania žalovaného so zaplatením pohľadávky do dňa postúpenia pohľadávky postupcu žalobcovi (21.5.2018), hoci v tom čase bola splnená podmienka zápisu postupcu do registra partnerov verejného sektora v zmysle zákona č. 315/2016 Z.z. Záväzok žalovaného uhradiť príslušenstvo pohľadávky by v takom prípade nemohol nezaniknúť. V čase postúpenia pohľadávky existoval nárok na istinu spolu s príslušenstvom, teda aj na úroky z omeškania a postúpením pohľadávky existujúci nárok nemohol zaniknúť a trval. Odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal, resp. nevyjadril ani k druhému žalobcom namietanom časovom úseku, za ktorý mu podľa neho prislúchal nárok na priznanie úroku z omeškania žalovaného so zaplatením peňažného záväzku voči postupcovi v období od prvého dňa omeškania žalovaného so zaplatením peňažného záväzku voči žalobcovi v období odo dňa jeho zápisu do registra partnerov verejného sektora v zmysle zákona č. 315/2016 Z.z., t.j. odo dňa 15.03.2019 až do zaplatenia uplatnenej pohľadávky. Odvolací súd sa danou argumentáciou vôbec nezaoberal a nijakým spôsobom sa k nej nevyjadril, hoci v rámci súdneho konania bolo preukázané, že žalobca bol zapísaný do registra partnerov verejného sektora ku dňu 15.03.2019. Ďalej dovolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s faktom, ktorý aj sám vo svojom rozhodnutí konštatoval, a to, že žalobca bol riadne zapísaný do registra partnerov verejného sektora, pričom svojím rozhodnutím zo dňa 16.10. 2019 judikoval, že pohľadávky boli na žalobcu riadne a platne postúpené a žalobca disponuje riadnym nárokom vo vzťahu k istine z nich, avšak aj napriek tomu žalobu v časti uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania zamietol. Uvedené dovolací súd považuje za zmätočné opätovne poukazujúc na fakt, že žalobca bol riadne zapísaný do registra partnerov verejného sektora ku dňu 15.03.2019, pričom odvolací súd sa s daným záverom súdu prvej inštancie stotožnil, pričom opomenuli brať do úvahy skutočnosť, že nezapísanie subjektu do registra partnerov verejného sektora má za následok odloženie plnenia zo strany štátu do momentu zápisu do registra partnerov verejného sektora a nie zánik nároku na plnenie (komentár k § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zákona č. 315/2015 Z.z.).

36. Vzhľadom na vyššie uvedené, odôvodnenia súdov nižšej inštancie sú vo vyššie uvedených podstatných otázkach nedostatočné odôvodnené, nejasné, z ktorých nie je možné vyvodiť úvahy súdu, ktorými sa spravoval, a to najmä pokiaľ ide o odôvodnenie zamietnutia nároku na zaplatenie úrokov z omeškania prihladnuc na už vyššie poukázané jednotlivé obdobia uplatneného úroku z omeškania (obdobie do postúpenia pohľadávky, obdobie od postúpenia pohľadávky do zápisu postupníka do registra partnerov verejného sektora a obdobie od zápisu postupníka do registra partnerov verejného sektora do zániku nároku na zaplatenie úrokov z omeškania zaplatením istiny).

37. Takýmto procesným postupom odvolacieho súdu došlo v konaní k takej vade zmätočnosti, ktorá mala zásadný vplyv aj na ostatné konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu, čím boli porušené procesné práva žalobcu v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP.

38. Dovolateľ ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

39. Pri dovolacom dôvode vyvedenom z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, je dovolateľ povinný tento dovolací

dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.06.2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017).

40. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnou otázkou dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnou otázkou nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritorne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

41. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu dovolania žalobcu možno vyvodiť nesprávne právne posúdenie nasledujúcich právnych otázok: „Či je žalobca partnerom verejného sektora v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 315/2016 Z.z.? Či žalobca má nárok na úroky z omeškania ak zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá po 31. júli 2017 (§ 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z.) a postupca bol riadne zapísaný v registri partnerov verejného sektora s následkom v § 23 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona? Či zaniká nárok postupníka (v čase postúpenia pohľadávky nezapísaného v registri partnerov verejného sektora) na úroky z omeškania, ktoré vznikli postupcovi zapísanému v registri partnerov verejného sektora z kúpnej zmluvy v období pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky? Či žalobca má nárok na úroky z omeškania aj za obdobie po jeho zápise do registra partnerov verejného sektora, s poukazom na následok uvedený v § 23 ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2016 Z.z.“ Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP procesne prípustné, nakoľko tieto otázky neboli doposiaľ dovolacím súdom riešené.

42. Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 315/2016 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie partnerom verejného sektora, ak v odsekoch 2, 3 a 5 nie je ustanovené inak, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá prijíma finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu štátneho účelového fondu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, z rozpočtu obce, z rozpočtu vyššieho územného celku, z európskych fondov s výnimkou Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu, od právnickej osoby zriadenej zákonom s výnimkou komory zriadenej zákonom, od verejného podniku, od zdravotnej poisťovne alebo prijíma štátnu pomoc.

43. Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. d/ zákona č. 315/2016 Z.z. (účinného od 24.02.2017 do 31.07.2017) na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou zmluva alebo iný právny úkon, na základe ktorého partner verejného sektora prijíma finančné prostriedky podľa písmena a) prvého bodu alebo nadobúda majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva podľa písmena a) druhého bodu okrem zmluvy alebo iného právneho úkonu, ktorého účastníkom je Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, ak v mene Ministerstva financií Slovenskej republiky alebo Štátnej pokladnice vykonáva svoju pôsobnosť podľa osobitného predpisu, alebo ktorého účastníkom je Národná banka Slovenska, ak zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných inštitúciách alebo na medzinárodných finančných trhoch, ak robí obchody na finančnom trhu alebo so Slovenskou republikou alebo ak vykonáva pôsobnosť v devízovej oblasti, a zmlúv týkajúcich sa burzových obchodov podľa osobitného predpisu.

44. Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zákona č. 315/2016 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie partnerom verejného sektora, ak v odsekoch 2 až 4 nie je ustanovené inak, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nie je subjektom verejnej správy a na ktorú bola postúpená alebo inak nadobudla pohľadávku voči štátu, štátnemu fondu, verejnoprávnej inštitúcii, obci, vyššiemu územnému celku alebo právnickej osobe zriadenej zákonom.

45. Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 315/2016 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie verejným

podnikom právnická osoba, v ktorej má štát, obec, vyšší územný celok alebo právnická osoba zriadená zákonom s výnimkou komory zriadenej zákonom samostatne alebo spoločne výlučnú priamu alebo nepriamu účasť.

46. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 315/2016 Z.z., ak nie je splnená povinnosť podľa § 11 ods. 2 alebo ak je partner verejného sektora v omeškaní so splnením povinnosti podľa § 10 ods. 2 tretej vety, nie je účastník zmluvy podľa odseku 1 v omeškaní, ak z tohto dôvodu neplní, čo mu ukladá zmluva.

47. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z., fyzická osoba a právnická osoba zapísané v registri konečných užívateľov výhod podľa osobitného predpisu sa považujú za partnerov verejného sektora zapísaných v registri partnerov verejného sektora podľa tohto zákona.

48. Podľa § 22 ods. 2 zákona č. 315/2016 Z.z., partner verejného sektora podľa odseku 1 je povinný zabezpečiť overenie identifikácie konečného užívateľa výhod podľa tohto zákona a podanie návrhu na zápis na účely zosúladenia zapísaných údajov s § 4 do 31. júla 2017.

49. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z., fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú účastníkom zmluvy podľa § 2 ods. 1 písm. d) uzavretej pred účinnosťou tohto zákona a ktoré spĺňajú podmienky na zápis do registra, sú povinné zabezpečiť svoj zápis do registra podľa tohto zákona do 31. júla 2017.

50. Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 315/2016 Z.z., ak nie je splnená povinnosť podľa odseku 1, a) účastník zmluvy, ktorý poskytuje finančné prostriedky podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva podľa § 2 ods. 1 písm. a) druhého bodu, nie je v omeškaní, ak z tohto dôvodu neplní, čo mu ukladá zmluva, b) účastník zmluvy podľa písmena a) má právo odstúpiť od zmluvy.

51. Kľúčovou otázkou v predmetnej veci bolo, či žalobca spĺňa definíciu partnera verejného sektora. Žalobca túto otázku formuloval takto: „či sa na právnickú osobu zapísanú v obchodnom registri, na ktorú bola postúpená pohľadávka (postupník) voči štátnej príspevkovej organizácii zriadenej Ministerstvom zdravotníctva SR, vzťahuje ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 315/2016 Z.z., a teda či táto právnická osoba je z uvedeného dôvodu partnerom verejného sektora“. Dovolací súd uvádza, že súdy nižšej inštancie sa pri riešení tejto otázky dopustili nesprávneho právneho posúdenia. Partner verejného sektora je pozitívne definovaný v § 2 odseku 1 písm. a/ zák. č. 315/2016 Z.z., a negatívne vymedzenie je upravené v § 2 odsekoch 2, 3 a 5 zák. č. 315/2016 Z.z., pričom platí, že ak subjekt spĺňa znaky partnera verejného sektora podľa odseku 1 prvého až štvrtého bodu, šiesteho a siedmeho bodu, nemá povinnosť zápisu do registra, ak mu svedčí niektorý z dôvodov uvedený v odsekoch 2, 3 a 5. Podľa bodov 1 a 6, ktoré boli vzaté do úvahy súdmi i boli predmetom vyjadrení a námietok strán sporu ide o subjekt všeobecný - teda ním môže byť akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá je prijímateľom verejných zdrojov. Spoločným znakom jednotlivých definícií partnera verejného sektora uvedených v jednotlivých bodoch § 2 ods. 1 písm. a/ je nakladanie s verejnými zdrojmi, a to buď s ohľadom na finančné limity alebo bez ohľadu na ne. Vzhľadom na rôznorodosť dotknutých právnych vzťahov je táto problematika riešená rozdelením jednotlivých znakov definície partnera verejného sektora do viacerých bodov. Či je subjekt partnerom verejného sektora je vždy závislé od všetkých aspektov definície partnera verejného sektora, pričom primárne sa skúma naplnenie pozitívneho vymedzenia partnera verejného sektora a následne sa skúma, či existuje okolnosť, ktorá by vylučovala označenie subjektu ako partnera verejného sektora (z negatívnej definície) /viď komentár k § 2 str. 21 až 22 k Zákonu o registri partnerov verejného sektora, C.H.BECK, Šafanko/Azud/Macek, I. vydanie, r. 2021/. Podľa dovolacieho súdu súdy nižšej inštancie pri posúdení, či žalobca spĺňa definíciu partnera verejného sektora, opomenuli skutočnosť, že žalobca nadobudol voči žalovanému pohľadávku, ktorá je predmetom súdneho konania, postúpením, pričom definícia partnera verejného sektora v prípadoch postúpenej pohľadávky je upravená v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 citovaného zákona. Toto ustanovenie osobitne, špeciálne a odlišne, upravuje práve prípad postúpenia pohľadávky. Podľa tejto definície však vzhľadom k tomu, že žalovaný nie je štátom, štátnym fondom, verejnoprávnou inštitúciou, obcou, vyšším územným celkom, ani právnickou osobou zriadenou zákonom, žalobcovi

povinnosť registrovať sa v registri partnerov verejného sektora nevznikla, pretože v zmysle tohto ustanovenia ho nemožno považovať za partnera verejného sektora. Žalovaný je totiž štátnou príspevkovou organizáciou zriadenou MZ SR, pričom v zmysle § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 315/2016 Z.z., napĺňa sice definíciu verejného podniku, ktorý však nepatrí medzi subjekty výslovne uvedené v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zák. č. 315/2016 Z.z., ako subjekty, postúpením pohľadávky voči ktorým postupník je zo zákona považovaný za partnera verejného sektora. Podľa bodu 6 je partnerom verejného sektora ten, na koho bola postúpená pohľadávka voči subjektu verejného sektora, t.j. v tomto prípade voči štátu, štátnemu fondu, obci, vyššiemu územnému celku, právnickej osobe zriadenej zákonom, resp. subjektom, ktoré toto ustanovenie označuje. Zámerom tohto ustanovenia zákona nebolo obmedzovať hmotnoprávne možnosť postúpiť pohľadávku voči štátu na iné subjekty. Účelom zákona je zvýšiť v tomto prípade transparentnosť právnych vzťahov so štátom aj tam, kde sa narába s pohľadávkami voči štátu, pričom vo vzťahu ku ktorým subjektom sa táto transparentnosť zvyšuje, je vymenované práve v tomto ustanovení bodu 6 v § 2 ods.1 písm. a/ zák. č. 315/2016 Z.z. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že pohľadávka, ktorá bola postúpená na žalobcu, nie je pohľadávkou voči štátu, štátnemu fondu, obci, vyššiemu územnému celku, právnickej osobe zriadenej zákonom a na základe uvedeného je potrebné konštatovať, že žalobcu pri predmetnej postúpenej pohľadávke nevznikla povinnosť zápisu do registra partnerov verejného sektora a to z dôvodu, že žalovaný nie je štátom, štátnym fondom, verejnoprávnou inštitúciou, obcou, vyšším územným celkom a nie je ani právnickou osobou zriadenou zákonom, ale žalovaný je štátnou príspevkovou organizáciou a spadal by do definície verejného podniku (ten však v bode 6 medzi subjektami uvedený nie je). V dôsledku toho dovolací súd má za to, že na žalobcu vzhľadom na skutočnosť, že ide o postúpenú pohľadávku sa nevzťahuje ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 315/2016 Z.z., ktoré aplikovali sudy nižšej inštancie, ale sudy mali posudzovať, či žalobca spĺňa definíciu partnera verejného sektora podľa § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zákona č. 315/2016 Z.z. (ktorú definíciu vzhľadom na vyššie uvedené žalobca nespĺňa a nespĺňal ani v čase postúpenia pohľadávky). K postúpeniu pohľadávky podľa skutkového stavu zisteného nižšími súdmi došlo dňa 21.5.2018, pričom ust. § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zák. č. 315/2016 Z.z., bolo v tom istom znení ako je aj ku dňu rozhodovania dovolacieho súdu. Na doplnenie ešte dovolací súd uvádza, že v čase postúpenia pohľadávky v predmetnom § 2 absentovala ešte definícia verejného podniku, ktorý pojem používa definícia partnera verejného sektora podľa § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zák. č. 315/2016 Z.z., v znení účinnom od 1.9.2019, ktorý pojem nahradil komplikovanejšiu definíciu v predchádzajúcej právnej úprave v tomto bode 1 „...od právnickej osoby, ktorá je úplne alebo z väčšej časti financovaná štátom, obcou, vyšším územným celkom alebo právnickou osobou zriadenou zákonom, ktorá je kontrolovaná štátom, obcou, vyšším územným celkom alebo právnickou osobou zriadenou zákonom alebo v ktorej štát, obec, vyšší územný celok alebo právnická osoba zriadená zákonom vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu...“. definícia partnera verejného sektora uvedená v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 1 zák. č. 315/2016 Z.z., sa však na predmetnú vec nevzťahuje.

52. V súvislosti s právnou otázkou, či žalobca má nárok na úroky z omeškania, ak zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá po 31.7.2017 (§ 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z.z.) a postupca bol riadne zapísaný v registri partnerov verejného sektora s následkom v § 23 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona, dovolací súd uvádza, že odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie sa dopustili omylu spočívajúceho v tom, že vec posúdili podľa normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá. Jedná sa o aplikovanie § 23 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2016 Z.z. Sudy jeho aplikáciou dospeli k nesprávnym právnym záverom, keď prijali záver, že vzhľadom k tomu, že žalobca nebol zapísaný v registri partnerov verejného sektora k 31.07.2017, ale až k dátumu 15.03.2019, nastal zákonný následok vyplývajúci z § 23 ods. 2 citovaného zákona v tom zmysle, že žalovaný nie je v omeškaní ak neplnil to čo mu ukladá zmluva. Dovolací súd sa s uvedeným zverom nestotožňuje a poukazuje na to, že k uvedenému ani nemohlo dôjsť, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávok medzi postupcom (BIOTRONIC Slovensko s.r.o.) a žalobcom ako postupníkom bola uzavretá dňa 21.mája 2018, teda až po 31.07.2017. Bolo by preto aj nelogické požadovať pred samotným postúpením pohľadávky od žalobcu ako postupníka splnenie povinnosti zápisu do registra partnerov verejného sektora do 31.7.2017. Účelom ustanovenia § 23 zák. č. 315/2016 Z.z., bolo stanovenie prechodného obdobia pre zápis fyzických alebo právnických osôb, ktoré napĺňajú znaky partnera verejného sektora podľa § 2 ods. 1 písm. a) body 1 - 4, 6, 7 a boli účastníkom zmluvy uzavretej pred účinnosťou zák.č.315/2016 Z.z., t.j.

pred 1.2.2017. Na vykonanie preregistrácie bola stanovená 6 mesačná lehota odo dňa účinnosti zákona, pričom posledným dňom bol 31.7.2017. V prípade nesplnenia tejto povinnosti preregistrácie bolo v ods. 2 upravené, že verejný subjekt má právo odoprieť plnenie s tým, že sa nedostáva do omeškania, avšak po vykonaní registrácie, právo odoprieť plnenie už nie je dané a po registrácii povinného subjektu sa už do omeškania verejný subjekt v prípade neplnenia môže dostať (pokiaľ nedošlo podľa § 23 ods. 2 písm. b / zák. č. 315/2016 Z.z. k odstúpeniu od zmluvy). Z vykonaného dokazovania bezpochyby vyplynulo, že žalobca nadobudol pohľadávku až po nadobudnutí účinnosti zák. č. 315/2016 Z.z., ako aj po uplynutí zákonnej 6-mesačnej lehoty na preregistráciu, a preto sa nemohol ku dňu 31.07.2017 dať zapísať do registra partnerov verejného sektora. Žalobca nebol pred dňom nadobudnutia účinnosti zák. č. 315/2016 Z.z., účastníkom zmluvy definovanej v § 2 ods. 1 písm. d/ citovaného zákona (t. č. písm. e/), preto v tomto prípade nemohlo dôjsť k aplikácii § 23 ods. 1, ods. 2 zákona č. 315/2016 Z.z., a jeho aplikácia na rozhodnutie tejto veci a na jej základe zamietnutie úrokov z omeškania bola nesprávna. Nemohol teda ani nastať následok predpokladaný v § 23 ods. 2 citovaného zákona vo vzťahu k žalobcovi.

53. Na vyššie uvedenú právnu otázku nadväzuje ďalšia žalobcová otázka týkajúca sa toho, že či žalobca má nárok na úroky z omeškania aj za obdobie po jeho zápise do registra partnerov verejného sektora, s poukazom na následok uvedený v § 23 ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2016 Z.z.“ Ako už bolo uvedené ustanovenie § 23 nie je možné na danú vec aplikovať, a preto ani nemohol nastať následok uvedený v § 23 ods. 2 písm. a/ zák. č. 315/2016 Z.z. V prípade však, že by sa na danú vec vzťahovalo ustanovenie § 23 ods. 2 písm. a/ zák. č. 315/2016 Z.z. (za splnenia podmienok uvedených v bode 52. zmluva uzavretá pred účinnosťou zákona č. 315/2016 Z.z.) tak by platilo, že odo dňa vykonania registrácie v registri partnerov verejného sektora, by dôvod pre odopretie plnenia odpadol a v prípade neposkytnutia plnenia partnerovi verejného sektora po dni zápisu v registri partnerov verejného sektora, by sa verejný subjekt mohol dostať do omeškania s plnením (počnúc dňom nasledujúcim po dodatočnej registrácii). V danom prípade súdy nižšej inštancie zistili, že žalobca sa dal zapísať do registra partnerov verejného sektora dňa 15.3.2019. Dovolací súd k uvedenému zápisu uvádza, že fyzická alebo právnická osoba, ktorá inak nespĺňa definíciu partnera verejného sektora, sa môže na vlastnú žiadosť dať zaregistrovať do registra partnerov verejného sektora podľa § 17 ods. 1 zák. č. 315/2016 Z.z. (dobrovoľná registrácia v záujme väčšej transparentnosti zmluvných vzťahov nad rámec požadovaných zákonom).

54. V súvislosti s právnou otázkou, či zaniká nárok postupníka (v čase postúpenia pohľadávky nezapísaného v registri partnerov verejného sektora) na úroky z omeškania, ktoré vznikli postupcovi zapísanému v registri partnerov verejného sektora z kúpnej zmluvy v období pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky, dovolací súd uvádza, že súdy nižšej inštancie vyvodili nesprávne právne závery, keď dospeli k tomu, že nárok postupníka na úroky z omeškania, ktoré vznikli postupcovi zapísanému v registri partnerov verejného sektora (odo dňa 11.08.2017) z kúpnej zmluvy v období pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky, nadobudnutím účinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, zanikol. V tomto prípade neprišlo k zániku plnenia z dôvodu postúpenia pohľadávky na žalobcu ako postupníka z dôvodu jeho nefigurovania v registri partnerov verejného sektora. Je nutné vziať do úvahy fakt, že bola platne uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok, na základe ktorej na žalobcu ako postupníka prešla pohľadávka postupcu (BIOTRONIC Slovensko s.r.o.) predstavujúca istinu a príslušenstvo a to, že žalovaný v čase pred samotným postúpením ako dlžník neposkytol plnenie, a to ani pôvodnému veriteľovi (postupcovi), ktorý spĺňal v dobe splatnosti pohľadávky, ako aj v dobe postúpenia pohľadávky podmienky pre registráciu v registri partnerov verejného sektora a v tomto registri aj zapísaný bol. Z ustanovenia § 524 ods. 2 OZ vyplýva, že s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Teda je nesporné, že nárok na úroky z omeškania, ktoré vznikli do uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky, nezaniká z dôvodu postúpenia tejto pohľadávky z partnera verejného sektora na osobu nezapísanú v registri partnerov verejného sektora. V prípade však, že by v období po splatnosti pohľadávky do postúpenia pohľadávky nastali dôsledky § 15 ods. 2 zák. č. 315/2016 Z.z., mohlo ešte vo vzťahu k pôvodnému veriteľovi za splnenia predpokladov v týchto ustanoveniach uvedených (pri neplnení povinnosti uvedenej v § 11 ods. 2 zák. č. 315/2016 Z.z.) vzniknúť verejnemu subjektu právo na odopretie plnenia, počas obdobia ktorého (až do odstránenia prekážky) by verejný subjekt nebol s plnením v omeškani. V konaní však existencia takejto skutočnosti tvrdená, ani zistená, nebola.

55. Dovolací súd k záverečnému zhrnutiu uvádza, že kľúčovou otázkou pre posúdenie nároku na úrok z omeškania v predmetnej veci bolo, či bol žalobca a prípadne od kedy, povinný zapísať sa do registra partnerov verejného sektora, teda či bol a od ktorého dňa partnerom verejného sektora a či mohol žalovaný odoprieť poskytnutie plnenia - odoprieť uhradiť postúpenú pohľadávku bez dôsledku vzniku omeškania na jeho strane a či mohol žalovaný odoprieť uhradiť do postúpenia pohľadávky vzniknuté úroky z omeškania, z dôvodu, že nový veriteľ nebol registrovaný v registri partnerov verejného sektora. K odpovediam na tieto otázky smerovali aj dovolacie otázky žalobcu. Dovolací súd dospel k záveru, že pri postúpenej pohľadávke na základe zmluvy, ktorá inak spĺňa definíciu uvedenú v § 2 ods. 1 písm. e/ zák. č. 315/2016 Z.z. (v znení účinnom do 31.8.2016 je definícia zmluvy uvedená pod písm. d/) je potrebné aplikovať § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zák. č. 315/2016 Z.z., a z neho vyvodiť, či predmetný subjekt, na ktorý bola pohľadávka postúpená spĺňa definičné znaky partnera verejného sektora (pozitívna definícia) uvedené v tomto bode 6, a následne pri kladnom zodpovedaní tejto otázky, či ho z povinnosti registrovať sa v registri partnerov verejného sektora nevyučujú okolnosti uvedené v negatívnej definícii partnera verejného sektora uvedené v § 2 ods. 2, 3 a 5. Pokiaľ subjekt, na ktorý bola pohľadávka postúpená definičné znaky uvedené v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 6 zák. č. 315/2016 Z.z. nespĺňa, prípadne síce spĺňa, ale ho vylučujú dôvody uvedené v § 2 ods. 3, 4 alebo 5 zák. č. 315/2016 Z.z., nie je nositeľom povinnosti zápisu do registra partnerov verejného sektora. Zároveň dovolací súd dospel k záveru, že na zmluvu o postúpení pohľadávok, ktorá inak spadá pod zmluvy uvedené v § 2 ods. písm. e/ (predtým d/) zák. č. 315/2016 Z.z., ktorá bola uzavretá po 1.2.2017, resp. až po 31.7.2017 nie je možné aplikovať povinnosť uvedenú v § 23 zák. č. 315/2016 Z.z., pretože toto ustanovenie sa vzťahuje len na zmluvy uzavreté pred 1.2.2017. Zároveň dovolací súd uvádza, že pokiaľ pred postúpením pohľadávky partnera verejného sektora došlo k omeškaniu dlžníka, pričom postupník nie je partnerom verejného sektora, nie je dôvod na nepriznanie úroku z omeškania za obdobie meškania s platením postúpenej pohľadávky partnera verejného sektora postupníkovi z dôvodu, že postupník nie je zapísaný v registri partnerov verejného sektora. V prípade, že by postupník bol partnerom verejného sektora, priznať mu nárok na úrok z omeškania za obdobie od začiatku omeškania dlžníka voči pôvodnému veriteľovi (partnerovi verejného sektora zapísaného do registra partnerov verejného sektora) do dňa postúpenia pohľadávky by bolo možné až po zápise postupníka do registra partnerov verejného sektora (s poukazom na § 19 ods. 16 zákona č. 523/2004 Z.z.). Po jeho zápise do registra partnerov verejného sektora by mohol, v prípade neuhradenia postúpenej pohľadávky dlžníkom, nárok na úrok z omeškania odo dňa registrácie až do uhradenia postúpenej pohľadávky pretrvávať. Počas obdobia, v ktorom by postupník, ktorý by bol partnerom verejného sektora, ale nebol by zapísaný v registri partnerov verejného sektora, by však dlžník v omeškani nebol a mohol by odoprieť plniť postúpenú pohľadávku (§ 19 ods. 16 zákona č. 523/2004 Z.z.) až do zápisu postupníka do registra partnerov verejného sektora.

56. Keďže konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou nesprávneho procesného postupu, predpokladanou v ustanovení § 420 písm. f/ CSP a zároveň aj nesprávnym právnym posúdením predpokladaným v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolací súd žalobcom napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Dôvody, pre ktoré bolo potrebné zrušiť rozsudok odvolacieho súdu identifikoval najvyšší súd aj pri rozhodnutí súdu prvej inštancie a aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba v časti uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania zamietnutá, a ktorým potvrdil výrok V. súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, a zároveň zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. a vec vrátil v zrušenom rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Dovolací súd zrušil aj súvisiaci výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodnutia odvolacieho súdu a tiež výrok V. rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania ako závislom výroku, nakoľko zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu a rozhodnutia súdu prvej inštancie (vo výroku IV.) výrok o trovách konania stratil svoj základ.

57. V ďalšom konaní sú sudy nižšej inštancie (súd prvej inštancie a odvolací súd) viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

58. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania), ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

59. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.